

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501

Ügyszám: 395 /2010/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

476/2010. (XI. 17.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) a **panaszos**¹ 2010. július 23-án előterjesztett **panaszát** a 2010. november 17-én megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – a Budapesti Rendőr-főkapitányság (továbbiakban: BRFK) – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedésre nem került sor.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos 2010. július 30-án postai úton előterjesztett panaszbeadványában az általa szervezett közterület rendezvény időpontját megelőző napon, 2010. július 22-én közzétett a rendőrség fokozott közbiztonsági ellenőrzés elrendeléséről szóló közleményét és a fokozott közbiztonsági ellenőrzés elrendelését kifogásolta, és kérte, hogy ügyét a Testület vizsgálja ki.

I.

A panaszos panaszbeadványában előadta, hogy 2010. július 23-án 16 órai kezdettel közterületi rendezvényt kívánt tartani, melynek során a Budapesten található V. teréről átvonultak volna a tervek szerint a K. térre. A rendezvényt a BRFK Kerületi Rendőrkapitányságára bejelentette, sőt egyeztetett is a rendőrséggel a zavartalan lebonyolítás végett.

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

A rendőrség 2010. július 22-én álláspontja szerint fenyegető jellegű, jogszabályokkal teljesen ellentétes közleményt jelentetett meg, amelyben a demonstráció megtartása esetén a leghatározottabb rendőri fellépést helyezte kilátásba. A kifogásolt közleményt csatolta a beadványhoz másolatban. A panaszos előadta, hogy a közlemény nyomatékául és a rendezvényre tekintettel fokozott közbiztonsági ellenőrzést rendeltek el Budapest területére, ami álláspontja szerint a résztvevők várható létszámára (kb.100 fő) tekintettel indokolatlan volt.

A résztvevők biztonsága érdekében a közlemény megjelenése után lemondott a rendezvény megtartásáról.

Sérelmezte továbbá, hogy az egyik internetes hírportálon olyan információk jelentek meg róla, amelyeket csak a rendőrség szivárogtathatott ki, akik ezzel megsértették a személyiségi jogait. Ezt a cikket szintén csatolta beadványához.

Álláspontja szerint a rendőrség ezzel veszélyeztette a jogbiztonsághoz-, a mozgás-, gyülekezési szabadsághoz fűződő alapvető emberi jogait.

Mindezek alapján kérte a Testület vizsgálatát.

II.

A panasz kivizsgálása során – a tényállás pontosabb megismerése érdekében – a Testület felvilágosítás-kéréssel fordult az Országos Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: ORFK) Ellenőrzési Szolgálatának vezetőjéhez, és kérte, hogy nyilatkozzanak a tekintetben, hogy tudomásul vette-e a rendőrség a panaszos rendezvény-bejelentését, történt-e egyeztetés ez ügyben, illetőleg mi indokolta a fokozott ellenőrzés elrendelését, illetőleg a rendőrség közzéteszi-e a közterületi rendezvények esetén a bejelentő nevét és egyéb adatait, ha igen, akkor ezzel kapcsolatban milyen adatokat közölt a panaszossal.

A rendőrség a Testület felvilágosítás-kérésére 2010. augusztus 26-án az alábbi iratokat bocsátotta rendelkezésre

1)A Budapesti Rendőrfőkapitány Rendészeti Helyettese 01000/570755/2010.id. (hiv.szám:01000-105-995-1/2010) számú levelében leírta, hogy a panaszos 2010. július 23-ára Budapest, Vértanúk terére bejelentett rendezvényét a BRFK tudomásul vette. A BRFK a rendezvényt a gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény (a továbbiakban: Gytv.) hatálya alá tartozó rendezvényként kezelte, amely a BRFK Biztosítási Osztályon a 01000/26998/2010. ált. számon került iktatásra. A rendezvények tudomásul vételét az eljáró hatóság nem alakszerű határozattal bírálja el. Ha a rendezvényt a hatóság megtiltja, vagy a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004.évi CXL. törvény (továbbiakban: Ket.) alapján hatáskörének hiányát állapítja meg, akkor alakszerű határozatot hoz. A panaszos által, 2010. július 23-ára bejelentett rendezvény tárgyában sem a Gytv. alapján hozott tiltó határozat, sem a Ket. végzés nem született. A rendezvény tartásával kapcsolatosan 2010. július 20-án egyeztető tárgyalást tartottak.

2) BRFK Rendészeti Szervek Biztosítási Osztály 01000/26998-2/2010.ált hiv. számú 2010. július 20-án kelt jegyzőkönyvben rögzítésre került, hogy a rendőrség részéről jelenlévő r. hadnagy tájékoztatta a megjelenteket, hogy a bejelentés tartalmazza a kötelező tartalmi elemeket. Tájékoztatta a feleket a zöldterületek használatát szabályozó 10/2005. (III.8.)

Fővárosi Közgyűlési Rendelet szabályairól. Nyomatékosan felhívta figyelmet arra, hogy a rendezvény rendjének fenntartásáért a szervező felelős, aki ebbéli kötelezettségének a rendezők útján szerez érvényt. A rendőrség a szervező felkérésére közreműködik a megromlott rend helyreállításában, illetve a közrend és közbiztonság védelme érdekében beavatkozási kötelezettsége is van. A rendezvény nem valósíthat meg bűncselekményt vagy arra való felhívást, továbbá nem járhat mások jogának sérelmével. A rendezvény békés jellegének elvesztése automatikusan a rendezvény végét jelenti. Utalt a rendezvényen fegyveresen vagy felfegyverkezve megjelenés tilalmára.

A r. hadnagy javasolta a rendezvény más helyszínen statikus formában megtartását, tekintettel a Minisztérium épülete előtti építési munkálatokra.

A panaszos a javaslatot elfogadva módosította az útvonalat és így a résztvevők a rendezvény keretén belül a V. teréről vonulnak át a P. előtti parkoló virágládákkal lerekesztett területe elé.

Az egyeztetésen jelenlévő r. őrnagy felhívta a figyelmét a panaszosnak arra, hogy a rendezvény a P. működését nem zavarhatja, a P.-be történő ki- és bejárást, delegációk mozgását nem akadályozhatja. A módosított területen jelenleg nincs létesítménybiztosítási intézkedés érvényben, de a Köztársasági Őrezred Parancsnoka a P.veszélyeztettségét rendszeresen felülvizsgálja és ezért a rendezvény idején ennek függvényében változhat az aktuális személy- és létszám-biztonsági intézkedés, amit a rendőrség honlapján közzétesznek.

A r. hadnagy felhívta a figyelmet, hogy az új helyszín kimerítheti a Gytv. 8.§ 1. bekezdés alatti tiltó okokat, ami a rendezvény helye vagy ideje megváltoztatásával elhárítható.

A panaszos ezt követően elmondta a rendezvény megtartásával kapcsolatos elképzeléseit: A rendezvény 16 órakor kezdődik, az egyének 16 órakor a V. téren gyülekeznek, ezt követően a terepszínű nadrágban és egyen felsőruházatban megjelenő résztvevők 3db 3x7 katonai alakzatba állnak össze és átvonulnak a Minisztérium előtti járdaszakaszon, a K. téren felállított és hangosítással ellátott pódiumhoz. A vonulás során az „aki nem lép egyszerre, nem kap résest estére..” közismert rímusra vonulnak. A rendezvényen olyan vezérszavak hangzanak majd el, mint a „Szebb jövőt!, kitartás, szabadság stb.” 16 óra 30 perctől a téren beszédek és bejátszások hangzanak el, felszólal a Magyar Gárda Mozgalom megálmodója és egy jogvédő. A beszédeket követően petíciót kívánnak (2 fős küldöttség útján) átadni a belügyminiszternek, vagy az államtitkárnak.

A panaszos a rendőrök Gytv.-ről adott tájékoztatását megértette. A rendezvény 18 óráig tart, ezt követően 18 óra 30 percig a résztvevők egyénileg elhagyják a területet.

A rendezvény célja tiltakozás és figyelemfelhívás a 2010. július 4-i az E. téren történetekre, amikor is a rendőrség mindenféle állandókkal megtámadta a békés rendezvény résztvevőit és ennek indokául az államtitkár azt hazudta, hogy a tüntetők kövekkel és más eszközökkel dobálták a rendőröket.

A r. hadnagy ezt követően tájékoztatta a panaszost, hogy amennyiben a rendezvény során alakzatban vonulnak, illetve olyan egyen ruházatot viselnek, amely felozlatott társadalmi szervezethez tartozás képzetét keltheti, illetve a rendezvény olyan külsőségekben nyilvánul meg, amely alkalmas mások jogainak és szabadságának megsértésére, a rendőrség a helyszínen megteszi a törvényben meghatározott szükséges intézkedéseket.

A panaszos a tájékoztatást megértette és előadja, hogy kb. 100 főt várnak és 10-15 rendezői kitűzővel vagy mellénnyel ellátott rendezőt állítanak ki. A felelős főszervező a panaszos lesz. A rendezvényt nem hirdetik meg, de a médiát értesítik.

A r. hadnagy ezt követően felhívta a hatályos szabálysértési és büntetőjogi rendelkezésekre és a szervező egyetemleges kárfelelősségére a panaszos figyelmét. Tájékoztatást adott arról is, hogy a petíció átadása nem kikényszeríthető gesztus, a petíciót átvételi szándék hiányában helyszíni felolvasással vagy postai úton lehet kézbesíteni. Felhívta a panaszos figyelmét, hogy a BRFK a törvényes határidőn belül elbírálja a rendezvénytartási szándékot és a döntését a bejelentővel közli.

A panaszos a tájékoztatásokat tudomásul vette. Kijelentette továbbá, hogy amennyiben a rendezvény előkészületei során azt tapasztalja, hogy a rendőrség „erődemonstrációt” valósít meg, a rendezvény megtartásáról lemond, és feljelentéssel fog élni, mivel a gyülekezés joga mindenkit megillető alkotmányos alapjog.

3) Budapest Rendőrfőkapitánya 01000/27538/2010. ált. számú egyedi utasításában fokozott ellenőrzést rendelt el 2010. július 23-án 12 órától 22 óráig Budapest teljes területén a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. Törvény (továbbiakban: Rtv.) 30. § (1) bekezdése és (3) bekezdése alapján. A fokozott ellenőrzést akként határozta meg, hogy a végrehajtásra beosztott rendőri állomány a fokozott ellenőrzés keretében figyelemmel kíséri a rendezvényre érkezőket, valamint a helyszínen tartózkodókat, megakadályozza az esetleges jogsértések kialakulását. Ennek keretében szűrőpróbaszerű igazoltatásokat, ruházat, csomag és járműátvizsgálást hajt végre. A beosztott rendőri állomány az Rtv. 13. §-a alapján, illetőleg kérésre közreműködik az esetlegesen megbomlott rend helyreállításában. Jogsértés esetében végrehajtja a szükséges intézkedést.

Az indokolás szerint a tömegrendezvény biztosítása, illetőleg a gyülekezési joggal élők és a járókelők biztonságának garantálása érdekében a főváros területén indokolt a személy és gépkocsiforgalom fokozott ellenőrzése.

4) A BRFK Kommunikációs Osztálya 01000-571150/2010id. (01000-105-995-2/2010) számú válaszlevelében előadta, hogy a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII törvény rendelkezéseinek megfelelően nem teszik közzé a bejelentő nevét és egyéb adatait, a név helyett a magánszemély kifejezést használják, a szervezet képviselője által tett bejelentés esetén a szervezet nevét hozzák nyilvánosságra. Abban az esetben, ha közzétennék a bejelentő nevét (amire már több éve nem került sor), akkor a bejelentőtől minden esetben hozzájárulást kérnek.

Előadta továbbá, hogy a panaszolt közleményt a Belügyminisztérium Sajtóosztályával előzetesen egyeztetették.

III.

A panasz kivizsgálása során – a tényállás pontosabb megismerése érdekében – a Testület felvilágosítás-kéréssel fordult a Hírügynökség ügyvezetéséhez, és kérte, hogy nyilatkozzanak a tekintetben, hogy a panaszbeadványban kifogásolt közleményhez a rendőrségtől kaptak-e olyan a közleményben felhasznált információkat, amely a rendezvény szervezőjét, a panaszost kétséget kizáróan beazonosíthatóvá tette.

A Hírügynökség ügyvezető igazgatója 2010. október 29-én kelt válaszlevelében előadta, hogy egyrészt a rendőrségtől semmilyen információt nem kaptak a demonstráció szervezőjének

személyéről, és politikai hovatartozásáról, ezért ők se tudták, hogy pontosan ki a rendezvény szervezője. Másrészt álláspontja szerint a közleményben a szervezőről közzétett információ („az illető közel áll mind a Gárdához, mind a Jobbikhoz, de nincs felhatalmazása a nevükben szervezkedni”) nem alkalmas a szervező személyének kétséget kizáró azonosítására.

IV.

Az ügy körülményeinek átfogóbb feltárása érdekében a Testület indokoltan látta a kapcsolódó közlemények teljes terjedelemben történő idézését.

1) A Rendőrség által közzétett, és a panaszos által – részben – kifogásolt közlemény a http://www.police.hu/friss/BRF_20100722_18.html honlapon olvasható, és a következőképpen szólt:

„A Budapesti Rendőr-főkapitányságra bejelentés érkezett, amely szerint vonulások demonstrációra kerül sor július 23-án Budapesten.

A Budapesti Rendőr-főkapitányság felhívta a szervezők figyelmét, hogy az eseményen résztvevők nem jelenhetnek meg fegyverrel, nem jeleníthetnek meg tiltott önkényuralmi jelképeket, és tartózkodjanak a bíróság által betiltott magyar gárda jelképeinek viselésétől. A jogszabályok arra sem adnak lehetőséget, hogy a résztvevők alakzatban, vagy arra utaló módon vonuljanak fel.

Amennyiben akár a rendezvény előtt, akár a demonstráció ideje alatt a fentieket megszegik, bűncselekményt, vagy szabálysértést követnek el, a rendőrség a leghatározottabb módon fog fellépni a jogsértések megakadályozása érdekében

Budapest Rendőrfőkapitánya fokozott ellenőrzést rendelt el 2010. július 23-án 12.00 órától július 23-án 22.00 óráig a főváros területére.”

2) A 2010. július 22-én közzétett és a panaszos által – részben – kifogásolt közlemény egy hírportálon olvasható és a következőképpen szólt:

„Fokozott rendőri ellenőrzést rendelt el Budapest rendőrfőkapitánya, miután csütörtök reggel vonulások demonstrációt jelentett be egy Magyar Nemzeti Gárdához és a Jobbikhoz is közelálló magánszemély. A Jobbik és Gárda állítja, nem tudnak a demonstrációról.

A BRFK csütörtöki közleménye szerint bejelentés érkezett, amely szerint vonulások demonstrációt tartanak július 23-án, Budapesten. A rendőrség felhívta a szervezők figyelmét, hogy az eseményen résztvevők nem jelenhetnek meg fegyverrel, nem használhatnak tiltott önkényuralmi jelképeket, és tartózkodniuk kell a bíróság által betiltott magyar gárda jelképeinek viselésétől.

A jogszabályok arra sem adnak lehetőséget, hogy a résztvevők alakzatban vonuljanak fel. A rendőrség leszögezte, hogy amennyiben a rendezvény előtt a fentieket megszegik, vagy a demonstráció alatt bűncselekményt, vagy szabálysértést követnek el, és a rendőrség a leghatározottabb módon fellép ez ellen.

A főkapitány által elrendelt fokozott ellenőrzésre pénteken déltől este tíz óráig kell számítani Budapesten.

A Hírügynökség információi szerint a bejelentő a Gárdához és a Jobbikhoz is közel áll, és a demonstrációról azonban nem egyeztetett a Jobbik és a Gárda vezetésével sem. Úgy tudni, a

demonstráció résztvevői a legutóbbi, július 4-ei gárdaavatáson történt rendőri intézkedés ellen tiltakoznak, a V.terén gyülekeznek, és csupán a K. térig vonulnak majd.”

V.

A konkrét panasz kapcsán – a Testület álláspontja szerint – a kifogásolt rendőri magatartás (rendőri felvilágosítás-adás körében [Rtv. 24.§] közlemény közzététele) érintette a panaszos gyülekezési szabadságát, a tisztességes eljáráshoz való alapvető jogát, valamint a személyes adatok védelméhez való jogát.

1) Az Rtv. 2. § (1) bekezdésének második mondata szerint: „A Rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.” Az Rtv. 15. §-a (az arányosság követelménye) szerint: „(1) A rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával. (2) Több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár.” A Rendőrség segítségnyújtási kötelezettségét az Rtv. 24. §-a szabályozza. Ennek (1) bekezdése alapján: „A rendőr köteles a feladatkörébe tartozó segítséget, illetőleg a hozzáfordulónak a tőle elvárható felvilágosítást megadni.”

A fokozott ellenőrzésre vonatkozó szabályokat az Rtv. 30. § (1)–(3) bekezdései a következőképpen szabályozzák: „A Rendőrség a bűncselekmény elkövetőjének elfogása és előállítására, vagy a közbiztonságot veszélyeztető cselekmény vagy esemény megelőzése, megakadályozása érdekében a rendőri szerv vezetője által meghatározott nyilvános helyen vagy a közterület kijelölt részén az oda belépőket vagy az ott tartózkodókat igazoltathatja. A Rendőrség az (1) bekezdésben írt cél elérése érdekében épületet, építményt, helyszínt, csomagot és járművet átvizsgálhat. A Rendőrség a rendezvény, az esemény, továbbá a közlekedés biztonságát, a közterület rendjét veszélyeztető jogellenes cselekmény megelőzése, megakadályozása érdekében a rendőri szerv vezetője által meghatározott területre belépők és az ott tartózkodók ruházatát és járművét átvizsgálhatja, illetőleg az üzemeltető által előírt feltételek megtartását ellenőrizheti, a közbiztonságra veszélyt jelentő anyagokat, eszközöket lefoglalhatja, illetőleg azoknak a rendezvény, esemény helyszínére való bevitelét megtilthatja.”

E rendelkezéseket a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 39. § (1) és (2) bekezdései az alábbiak szerint egészítik ki: „A fokozott ellenőrzés összehangolt és koncentrált rendőri szolgálati tevékenység, amelynek során a rendőrhatalóság illetékességi területét vagy annak egy részét lezárják, és az ott-tartózkodókat igazoltatják. Fokozott ellenőrzés végrehajtását az egész ország területén vagy több megye illetékességi területén az országos rendőrfőkapitány, a bűnügyi főigazgató, a rendészeti főigazgató, illetékességi területén a rendőrfőkapitány, a bűnügyi igazgató, a rendészeti igazgató, a rendőrkapitány vagy az ügyeletvezető, határrendészeti kirendeltség vezetője, továbbá a hatáskörük szerint ellátott speciális feladatok végrehajtása során a Repülőtéri Rendőr Igazgatóság igazgatója, a Köztársasági Őrezred parancsnoka vagy a Készenléti Rendőrség parancsnoka rendelheti el.”

A Gytv. 6. §-ának rendelkezése szerint: „A közterületen tartandó rendezvény szervezését a rendezvény helye szerint illetékes rendőrkapitányságnak, Budapesten a Budapesti Rendőrfőkapitányságnak (...) legalább három nappal a rendezvény megtartásának tervezett

időpontját megelőzően kell bejelenteni. A bejelentési kötelezettség a rendezvény szervezőjét terheli.”

Az e törvényhelyhez fűzött Részletes Indokolás leírja, hogy: „A gyülekezési jog törvényes és rendeltetésszerű gyakorlása érdekében a Javaslat a közterületen tartandó rendezvények megtartását előzetes bejelentéshez köti. E rendezvények azok, amelyekről – a zavartalan lebonyolításukhoz szükséges feltételek biztosítása érdekében (pl. forgalomelterelés) – a hatóságnak tudnia kell. Továbbá e rendezvények azok is, amelyek a jellegükből következően leginkább alkalmasak lehetnek arra, hogy sértsék a Javaslatban meghatározott védett érdekeket. (...)”

A Gytv. 15. § a) pontja értelmében: „E törvény alkalmazásában közterület: a mindenki számára korlátozás nélkül igénybe vehető terület, út, utca, tér.”

A rendezvények rendjének biztosításával kapcsolatos rendőri feladatokról szóló 15/1990. (V. 14.) BM rendelet (a továbbiakban: BM rendelet) 2. § (1) bekezdése – a Gytv. idézett rendelkezéséhez igazodva – kimondja, hogy: „A közterületen tartandó rendezvény (a továbbiakban: bejelentéshez kötött rendezvény) megtartására vonatkozó bejelentés elbírálása a rendezvény helye szerint illetékes rendőrkapitányság, a fővárosban a Budapesti Rendőr-főkapitányság vezetője (a továbbiakban: vezető) jogosult.”

2) A Testületnek a rendelkezésére álló iratok, közlemények, valamint a jogszabályi háttér alapján egyrészt arról kellett kialakítania állásfoglalását, hogy a Rendőrség honlapján közzétett közlemény megfelel-e a tényszerűség, illetve az Rtv. szerinti jogszerűség, arányosság és „tőle elvárhatóság” kritériumainak.

A rendelkezésre álló iratok alapján a Testület úgy ítélte meg, hogy a konkrét esetben a rendőrség a jogszabályi kereteket betartva, az Rtv. 24. §-ban szabályozott tájékoztatási kötelezettségének eleget téve tette közzé a panaszolt közleményt.

Tekintettel arra, hogy a közlemény csupán a bűncselekmény illetve szabálysértés elkövetésétől való tartózkodásra, illetőleg az esetleges jogellenes cselekmények esetére a rendőrség intézkedési kötelezettségére hívta fel a résztvevők figyelmét, a Testület álláspontja szerint a közlemény megfelel az arányosság-szükségesség követelményének is, hiszen nem helyez kilátásba semmilyen olyan drasztikus jogkövetkezményt (pl. Gytv. 14. §-ban szabályozott feloszlatás), amely alkalmas lenne a tüntetők eltántorítására, csupán általános tájékoztatást ad. Ezt alapozza meg az a tény is, hogy a rendőrség esetleges intézkedése jogalapjaként nem az általános felhatalmazást magába foglaló fokozott ellenőrzés szabályait jelöli meg, hanem a bűncselekmény vagy szabálysértés gyanúját.

A rendelkezésre bocsátott iratok és információk alapján a Testület arra a következtetésre jutott, hogy a közlemény nem volt alkalmas arra, hogy a panaszos gyülekezési jogának jogellenes és indokolatlan korlátozását vagy megsértését megvalósítsa. Mindezek miatt a Testület a rendőrségi közleménnyel összefüggő panaszosi sérelem kapcsán alapjogsértést nem állapított meg.

3) Ezt követően a Testület a tisztességes eljáráshoz való joggal összefüggésben vizsgálta az illetékes rendőrkapitányság eljárást.

A rendelkezésre álló iratok alapján megállapítható, hogy a panaszos 2010. július 19-én tett demonstráció tartására vonatkozó bejelentését a BRFK a Gytv. hatálya alá tartozó rendezvényként kezelte és azt tudomásul vette.

Ezt követően másnap, július 20-án részletes, minden kérdésre kiterjedő egyeztető tárgyalás megtartására került sor a panaszos részvételével. Ennek során az eljáró rendőrök részletesen tájékoztatták a panaszost a rendezvény megtartására vonatkozó jogszabályi környezetről, illetőleg a vonulós rendezvény minél célszerűbb lebonyolítása, és biztosítása szempontjából is tanácsokkal látták el a szervezőt, aki ezen tájékoztatás és egyeztetés következményeként egyrészt módosította a rendezvény helyszínét, másrészt a tervezett programját.

Mindezek alapján a Testület arra a következtetésre jutott, hogy a rendőrség a demonstráció lebonyolításával kapcsolatos egyeztetés során minden esetleges problémás kérdésre kiterjedően, kellő körültekintéssel járt el, és a rendőrség demonstráció bejelentésével kapcsolatos eljárása megfelelt a hatályos jogszabályoknak, ezért nem volt alkalmas arra, hogy a panaszos tisztességes eljáráshoz való alapjogának megsértését megvalósítsa.

4) A panaszos további sérelemként említette beadványában, hogy a demonstráció tervezett időpontját megelőző napon olyan cikk jelent meg egy internetes portálon, amely az ő politikai hovatartozására tartalmaz adatokat, illetőleg a személyét kétséget kizáró módon beazonosíthatóvá teszi. A panaszos szerint a rendőrség adta át jogellenesen a sajtónak ezeket, az információkat, és a rendőrség ezen eljárásával kapcsolatosan sérelmezte a személyiségi jogainak megsértését.

A Testület a panasz ezen részének kapcsán azt vizsgálta, hogy a rendőrség az eljárása során betartotta-e a személyes adatok védelmére vonatkozó jogszabályi rendelkezéseket.

A vizsgálathoz azonban előzetesen szükség volt arra, hogy a panasz ezen részének elbírálására is kiterjedjen a Testület hatásköre, ezért a Testület először a hatáskör kérdését vizsgálta.

Az Rtv. fent idézett 92. §-a szerint a Testület hatáskörébe tartozik az Rtv. IV., V. és VI. fejezetében szabályozott a rendőri intézkedések, kötelezettségszegések, mulasztások kapcsán felmerülő sérelmek kivizsgálása. Abban az esetben ugyanakkor, ha az említett fejezetekben nincs olyan konkrét rendelkezés, amely a sérelmezett rendőri magatartás szabályozását rendezi, a Testületnek lehetősége van arra, hogy az Rtv. IV. fejezetére alapítva hatáskörét kiterjesztően értelmezze, és, a rendőrség működésének általános elveit és szabályait rögzítő rendelkezések kapcsán vizsgálódása körébe vonjon minden olyan rendőri tevékenységet, amelyet az V. és a VI. fejezetek ugyan nem nevesítenek, de amelyek vonatkozásában a IV. fejezetben foglalt követelményeknek érvényesülniük kell.

Erre az Rtv. IV. fejezetében szereplő 11. § (1) bekezdése nyújt lehetőséget, amely szerint a rendőr köteles a szolgálati beosztásában meghatározott feladatait a törvényes előírásoknak megfelelően teljesíteni. A 11. § (1) bekezdése olyan általános jellegű rendőri kötelezettséget rögzít, amelynek megsértése esetén helye van a Testület eljárásának akkor is, ha a jogsértés nem az Rtv. V. és VI. fejezetében foglalt rendelkezések alkalmazásával függ össze. Az Rtv. 11. §-án keresztül vizsgálhatóvá válik tehát a rendőrség részéről eljáró személyek olyan tevékenysége is, amely az Rtv.-től eltérő egyéb jogszabályok által rendezett eljárási szabályok alapján zajlik. A Testület hatáskörének ilyen értelmezése azonban nem biztosít korlátlan lehetőséget a Testület beavatkozására, mert erre csupán olyan esetekben van módja, amikor a panaszolt rendőri intézkedéssel vagy mulasztással szemben speciális jogorvoslatot az egyéb jogszabályok nem biztosítanak.

Jelen esetben, mivel a panaszos közvetlenül az Rtv. IV-V-VI. fejezeteiben foglalt rendelkezésekbe ütköző magatartásra, intézkedésre, ezek elmulasztására nem hivatkozott, azt kellett vizsgálni, hogy áll-e a panaszos rendelkezésére olyan speciális jogorvoslati lehetőség, amely az általa sérelmezett jogsérelem orvoslására alkalmas.

A Testület az ügyben figyelembe vehető és az alább részletezett jogszabályok áttekintése nyomán arra a következtetésre jutott - összhangban a korábbi 368/2009. (XI. 11.) állásfoglalásával - , hogy azok egyike sem tartalmaz olyan jogorvoslatot, amely hatékonyan lenne alkalmazható arra az esetre, ha a rendőrség jogellenesen ad ki a sajtónak személyes adatokat, ezért a panaszolt rendőrségi eljárás vonatkozásában megállapítható a Testület hatásköre.

A személyes adatok védelméhez fűződő jogot a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény 59. § (1) bekezdése deklarálja. („A Magyar Köztársaságban mindenkit megillet a jóhírnévhez, a magánlakás sérthetlenségéhez, valamint a magántitok és a személyes adatok védelméhez való jog.”)

Az Alkotmánybíróság 11/1990 (V.11) AB és a 15/1991(IV.13.) AB határozataiban meghatározta az adatvédelem és nyilvántartás legfontosabb alapelveit. Eszerint ez nem csak egy alkotmányos védelmi jog, hanem egyben információs önrendelkezési jog is, azaz, hogy mindenki maga rendelkezik a személyes adatainak feltárásáról és felhasználásáról. Az információs önrendelkezési jog fontos eleme a célhoz kötöttség, azaz, hogy személyes adatot feldolgozni csak pontosan meghatározott és jogszerű célra szabad.

Az adatkezelés általános szabályait pedig a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXII. törvény rögzíti. E törvény 2. §- a szerint személyes adatnak minősül „bármely meghatározott (azonosított vagy azonosítható) természetes személlyel (a továbbiakban: érintett) kapcsolatba hozható adat, az adatból levonható, az érintettre vonatkozó következtetés. A személyes adat az adatkezelés során mindaddig megőrzi e minőségét, amíg kapcsolata az érintettel helyreállítható. A személy különösen akkor tekinthető azonosíthatónak, ha őt - közvetlenül vagy közvetve - név, azonosító jel, illetőleg egy vagy több, fizikai, fiziológiai, mentális, gazdasági, kulturális vagy szociális azonosságára jellemző tényező alapján azonosítani lehet.”

A rendőrség adatkezelésére vonatkozó előírásokat az Rtv VIII. fejezete rögzíti, amelynek 77. §- a szerint „a Rendőrség feladatai ellátása során

a) bűnmegelőzési, bűnüldözési (a továbbiakban együtt: bűnüldözési) feladatai ellátásához szükséges személyes adatokat,

b) rendészeti és határrendészeti feladatainak ellátásához szükséges személyes adatokat,

c) az általa lefolytatott közigazgatási eljárásban részt vevők személyes adatait kezeli.

A rendőrségi adatok kezelésének célja a bűnüldözés, a bűnmegelőzés, valamint a közrend, a közbiztonság és az államhatár rendjének, az érintett és mások jogainak, biztonságának és tulajdonának védelme.”

Az Rtv. 91/J. § (1) bekezdése rendelkezik a Gytv. hatálya alá tartozó rendezvények bejelentése során keletkező adatokról: „A Rendőrség kezeli a gyülekezési jog hatálya alá tartozó rendezvények törvényben meghatározott bejelentési adatait, illetve a gyülekezési jog hatálya alá nem tartozó, rendőri biztosítást igénylő rendezvények rendezőire, szervezőire vonatkozó adatokat két évig.”

Az Rtv. szabályait a Szolgálati Szabályzat a titoktartási kötelezettség és a személyes adatok védelme alcím alatt, 7. §-ában tovább pontosítja: „a rendőr nem hozhatja jogosulatlanul másnak a tudomására a szolgálata során tudomására jutott állam- vagy szolgálati titkot, üzleti-, bank-, értékpapír, biztosítási vagy pénztártitkot. A rendőr köteles gondoskodni a szolgálati feladatának ellátása során tudomására jutott személyes adat védelméről, az adatvédelmi szabályok betartásáról.”

A Rendőrség Adatvédelmi Szabályzatáról szóló 54/2007. (OT 31) ORFK utasítás 66-68. pontjai írják elő, hogy „a Rendőrség kezelésében lévő személyes adatok nyilvánosságra hozatalát törvény - az adatok körének meghatározásával - közérdekből rendelheti el. Minden egyéb esetben a nyilvánosságra hozatalhoz az érintett - különleges adat esetében írásbeli - hozzájárulása szükséges. Kétség esetén azt kell vélelmezni, hogy az érintett a hozzájárulását nem adta meg. A rendőrségi tájékoztatás csak olyan mélységig terjedhet, ameddig az a megzavart köznyugalom helyreállításához, illetve a közvélemény elsődleges információigényének kielégítéséhez szükséges és indokolt. Az érintett ismert vagy ismeretlen kiletén túl egyéb körülmények ismertetése csak olyan mértékben szükséges, amennyiben a jelzett célok elérése ezt feltétlenül megköveteli és a személyes adatok nyilvánosságra hozatalához szükséges felhatalmazás is rendelkezésre áll. A rendőrségi tájékoztatás során meg kell őrizni a Rendőrség által folytatott eljárásban résztvevő személyek anonimitását, kivéve, ha törvény felhatalmazást ad a nyilvánosságra hozatalra, vagy az érintett adatainak nyilvánosságra hozatalához kifejezetten hozzájárul, illetve azokat korábban nyilvános közszereplése során maga közölte.”

A fenti jogszabályi környezet megvizsgálása után a Testület megkereste Rendőrséget a kifogásolt sajtóközlemény kapcsán. A BRFK Kommunikációs Osztálya a II/4 pont alatt hivatkozott válaszlevelében előadta, hogy a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII tv. rendelkezéseinek megfelelően nem teszik közzé a bejelentő nevét és egyéb adatait, a név helyett a magánszemély kifejezést használják, a szervezet képviselője által tett bejelentés esetén a szervezet nevét hozzák nyilvánosságra. Abban az esetben, ha közzétennék a bejelentő nevét (amire már több éve nem került sor), akkor a bejelentőtől minden esetben hozzájárulást kérnek.

A Hírügynökség a Testület megkeresésére adott válaszában szintén - a rendőrség válaszát megerősítendő - leszögezte, hogy a rendőrségtől semmilyen információt nem kaptak a demonstráció szervezőjének személyéről, politikai hovatartozásáról. Másrészt álláspontja szerint a közleményben a szervezőről közzétett információ nem alkalmas a szervező személyének kétséget kizáró azonosítására.

A fentiek alapján a Testület arra az álláspontra helyezkedett, hogy a rendelkezésre álló adatokból nem állapítható meg egyrészt, hogy a Hírügynökség kitől kapta a bejelentő személyére vonatkozó adatokat, másrészt az sem, hogy a rendőrség - jogellenesen - a bejelentő személyi adatait is tartalmazó tájékoztatást adott volna a sajtónak, vagy ilyen adatokat hozott volna nyilvánosságra.

Leszögezi továbbá a Testület összhangban a Hírügynökség álláspontjával, hogy a az internetes portálon megjelent közlemény adattartalma nem alkalmas a panaszos személyének kétséget kizáró azonosítására, és így a személyiségi jogai bármilyen sérelmére.

Mindezek alapján a Testület arra a következtetésre jutott, hogy a rendőrség demonstráció bejelentésével kapcsolatos adatkezelési eljárása megfelelt a hatályos jogszabályoknak, ezért nem volt alkalmas arra, hogy a panaszos személyes adatok védelméhez fűződő alapjogának megsértését megvalósítsa

VI.

Fentiekre tekintettel a Testület a panaszt nem találta megalapozottnak.

Az Rtv. 93. §-ának (2) bekezdése szerint a Testület az alapvető jogot nem sértő intézkedéssel szemben előterjesztett panaszt az intézkedést foganatosító szerv vezetőjéhez átteszi, illetve ha az áttétel ellen a panaszos panaszában előzetesen tiltakozott, az eljárást megszünteti. Mivel a panaszos az áttétel ellen előzetesen nem tiltakozott, a Testület a rendelkező részben foglaltak szerint döntött.

Budapest, 2010. november 17.

Dr. Juhász Imre
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes, előadó testületi tag

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Féja András
testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf
testületi tag